

Om personopplysningslovens betydning for systemutvikling

Dag Wiese Schartum,
Avdeling for forvaltningsinformatikk (AFIN), UiO

Generelt

- Personopplysningsloven er (nesten) alltid relevant ved utvikling av informasjonssystemer som skal behandle “personopplysninger”
- Loven er basert på EU-direktiv om personvern som er mønster for lovgivningen i alle EU-/EØS- land
- Kan du hovedtrekkene i personopplysningsloven (pol), kan du hovedtrekkene i “all” europeisk persovernlovgivning (30 land)!

“Personopplysning”

- Person - opplysning (PO)
 - Gjelder opplysninger som kan knyttes til en fysisk person
 - Identifiseringen kan være direkte eller indirekte
 - Det er nok at en person kan knyttes til opplysningen
 - Identifiseringen kan være usikker (men grense)
 - Det må ikke være knyttet slike praktiske eller økonomiske innsatser til identifiseringen at det er usannsynlig at identifisering vil skje

Sjekkliste, trinn 1

- Gjelder loven for mitt informasjonssystem?
 - Hvis jeg er etablert i Norge (hovedregel)
 - Hvis PO blir behandlet elektronisk
 - Behandling = alt du kan gjøre med data
 - Helt eller delvis elektronisk behandling
 - Uansett tekst, bilde, lyd mv
 - Spesielle regler gjelder for videoovervåking

Sjekkliste, trinn 2

- Har jeg lovlig adgang til de opplysningene jeg ønsker å behandle (eller kan jeg skaffe det?)
- Mulige rettslige grunnlag
 - Lovhjemmel
 - Samtykke
 - Frivillig
 - Informert
 - Uttrykkelig
 - Nødvendig (slik det er angitt i pol §§ 8 og 9)

Sjekkliste, trinn 3

- Hva skal jeg benytte PO til?
 - All behandling av PO må skje for ett eller flere bestemte *formål*
 - Formålene må være angitt før behandling begynner
 - Formålet spiller en viktig rolle bl.a i forhold til krav til opplysningskvalitet og info.sikkerhet
 - Formålet kan endres, men det er begrensninger

Sjekkliste, trinn 4

- Har opplysningene den nødvendige kvalitet?
 - Kvalitetskravene skal alltid bedømmes ut i fra formålet
 - Kvalitetskrav etter loven:
 - tilstrekkelige
 - relevante
 - korrekte
 - oppdaterte
 - Det skal alltid vurderes om det er behov for tiltak for å fremme opplysningskvaliteten

Sjekkliste, trinn 5

- Er personene tilstrekkelig sikkert identifiserte?
 - Begrensninger i adgang til å benytte “entydige identifikasjonsmidler”:
 - fødselsnummer
 - biometriske identifikasjonsmetoder
 - Må være
 - saklig behov for og
 - nødvendig å benytte slike identifikasjonsmidler
 - Datatilsynet kan gi pålegg om bruk av entydige identifikasjonsmidler

Sjekkliste, trinn 6

- Hva er tilfredsstillende sikkerhetstiltak?
 - Skal sikre
 - konfidensialitet
 - integritet
 - tilgjengelighet
 - Skal vurdere behov for og iverksette tiltak
 - Tiltakene må være
 - planlagte
 - systematiske
 - dokumenterte
 - Tiltakene kan være av et hvilket som helst slag

Sjekkliste, trinn 7

- Er jeg sikker på at jeg vil komme til å etterleve loven?
 - Internkontroll må gjennomføres for å sikre etterlevelse av krav i:
 - lov og forskrift
 - konsesjoner og andre enkeltvedtak
 - Tiltakene må være
 - planlagte
 - systematiske
 - dokumenterte

Sjekkliste, trinn 8

- Kan jeg starte behandlingen?
 - Melding skal sendes minst 30 dager før hvis meldepliktig
 - Konsesjon må søkes hvis sensitive PO
 - Sensitive opplysningstyper er definert i loven
 - Kan ikke starte behandlingen før konsesjon er gitt og kan etterleves (jf evt. vilkår som stilles)

Videre informasjon

- [Personvern.uio.no](https://personvern.uio.no)
- [Datatilsynet.no](https://datatilsynet.no)